

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی - کاربردی

**دوره های آموزش عالی تکمیلی بین سطوح تحصیلی
مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس تگ درس**

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

گروه مدیریت و خدمات اجتماعی

این برنامه در جلسه ۱۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۱ گروه مدیریت و خدمات اجتماعی به تصویب رسید و بر اساس مصوبه جلسه ۲۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۵ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی از تاریخ ابلاغ، برای مؤسسات و مراکز آموزش علمی-کاربردی که مجوز اجرای آن را دارند قابل اجرا است.

بسمه تعالی

نظام آموزش عالی تکمیلی بین سطوح تحصیلی
برنامه درسی تک درس

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

بر اساس مصوبه جلسه ۲۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۵ شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی،
گروه مدیریت و خدمات اجتماعی در جلسه ۱۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۱ تک درس سلامت، ایمنی و محیط
زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته) را تصویب نمود. این برنامه از تاریخ ابلاغ در موسسات و
مراکز آموزشی علمی-کاربردی که مجوز اجرای آن را از دانشگاه جامع علمی-کاربردی اخذ نموده‌اند، قابل
اجراست.

رای شماره جلسه ۱۸۹ مورخ ۱۳۹۶/۳/۲۱ گروه مدیریت و خدمات اجتماعی در خصوص برنامه آموزشی و درسی علمی-کاربردی دوره تک‌درس

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

صحیح است. به واحدهای مجری ابلاغ شود.

محمد حسین امید

رئیس دانشگاه و

رئیس شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی

رونوشت:

معاون محترم آموزشی دانشگاه جامع علمی-کاربردی جهت ابلاغ به واحدهای مجری

مورد تأیید است:

علیرضا جمالزاده

سرپرست دفتر برنامه ریزی درسی و دبیر شورای
برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی

محمد علی اخوان نوافادی

معاون آموزشی و نائب رئیس
شورای برنامه ریزی آموزشی و درسی علمی-کاربردی

مقدمه:

بازرسی، استاندارد و کیفیت از جمله رشته های علمی هستند که در چند دهه اخیر اهمیت فزاینده ای یافته و از پیشرفتی برخوردار بوده است. افزایش آگاهی جامعه نسبت به این رشته ها، درک و تبیین فکری روز افزون مجموعه سازمان های تولیدی و خدماتی، دولت و جامعه را به مفاهیم، مبانی، کلمات و اصول قلمرو بازرسی، استاندارد و کیفیت حساس کرده و آنها را از دو بعد علمی و کاربردی، مهم جلوه داده است. بازرسی بیش از هرچیز دارای مفهوم نظارت می باشد. برخی آن را از نوع ممیزی قلمداد می کنند و اطمینان از شرایط و معیارهای پیش خواسته را منوط به بازرسی می دانند. در حقیقت بازرسی یا سازمان بازرسی کننده به نوعی، معتمد در خواست کننده ی بازرسی بوده و به علت نیاز او قوانین خاص که کار بازرسی را ملزم می کند به اجرا در می آید.

تعریف و هدف دوره:

تک درس "سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)" شامل مجموعه ای از قابلیت ها است که دست یافتن به آنها نیاز به گذراندن دروس نظری و عملی است که فرد را برای انجام بازرسیهای ایمنی (Safety Inspections) در واحدهای صنفی، بررسی اولیه علل حوادث در واحدهای صنفی و تهیه گزارشهای مستدل، کمک به پیاده سازی طرحهای سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی، کمک به پیاده سازی طرح های کنترلی و بهسازی محیط کار از دیدگاه (HSE) و سازمان می کند.

هدف از اجزای این دوره توسعه نیروی انسانی متعهد و کارآمد و ماهر مورد نیاز واحد های صنفی برای پیاده سازی طرحهای سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی و کاهش خطرات ناشی از کار و ارتقای سلامت و ایمنی و همچنین پیاده سازی طرح های کنترلی و بهسازی محیط کار است

ضرورت ایجاد دوره:

کسب مهارت و دانش توأم با کاربرد می تواند دقت بازرسی را بالا برده و موجبات کاهش حوادث و سوانح را فراهم آورد. بازرسی بیش از هرچیز دارای مفهوم نظارت میباشد. برخی آن را از نوع ممیزی قلمداد می کنند و اطمینان از شرایط و معیارهای پیش خواسته را منوط به بازرسی می دانند. در حقیقت بازرسی یا سازمان بازرسی کننده به نوعی، معتمد درخواست کننده ی بازرسی بوده و به علت نیاز او قوانین خاص که کار بازرسی را ملزم می کند به اجرا در می آید. شرط اول موفقیت بازرسان در فرآیندهای بازرسی، واحد صلاحیت بودن آنهاست یک بازرس چنانچه از ویژگی ها و معیار های صلاحیت لازم برای بازرسی به میزان کافی برخوردار نباشد، بدون شک در کار خود موفق نخواهد شد. حتی اگر در این مسیر بسیار تلاش نماید. بدون شک بازرسی را باید جزو آن دسته از مشاغلی نامید که موفقیت در آن، بیش از هر چیز به داشتن تجربه و تخصص بستگی دارد. بطور کلی می توان گفت که بازرسان با تجربه و متخصص همواره بخت و اقبال بیشتری برای موفقیت نسبت به بقیه بازرسان خواهند داشت، چرا که بازرسی آنها برای بازرسی شونده ارزش افزوده بیشتری به همراه خواهند داشت و آنها در هدایت و اداره ی جلسات بازرسی با مشکلات کمتری مواجه خواهند بود. این دوره بر اساس ضرورت تربیت بازرسی کلردان و متعهد تدوین شده است.

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

شایستگی ها و مهارت های قابل انتظار :

- انجام بازرسیهای ایمنی (Safety Inspections) در واحدهای صنفی
- بررسی اولیه علل حوادث در واحدهای صنفی و تهیه گزارشهای مستدل
- کمک به پیاده سازی طرحهای سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی
- کمک به پیاده سازی طرح های کنترلی و بهسازی محیط کار از دیدگاه (HSE)
- کنترل واقدامات اولیه در حوادث
- انجام کمک های اولیه به مصدومان ناشی از حوادث در ارتفاع و عمق

سطح آموزشی:

- تکمیلی بین سطوح تحصیلی دیپلم و کاردانی (دیپلم - کاردانی)
- تکمیلی بین سطوح تحصیلی کاردانی و کارشناسی (کاردانی - کارشناسی)
- تکمیلی بین سطوح تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد (کارشناسی - کارشناسی ارشد)
- تکمیلی بین سطوح تحصیلی کارشناسی ارشد و دکتری (کارشناسی ارشد - دکتری)

ضوابط و شرایط پذیرش ورودی:

- الف - (حداقل مدرک تحصیلی ارشته تحصیلی / گواهینامه آموزشی خاص / گواهی سلامت، تجربه کاری / پیش نیاز و ...)
- 1- حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
 - 2- سه سال سابقه کار
 - 3- دارا بودن گواهینامه مربوط به گذراندن تک درس "سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (مقدماتی)"
- ب- نحوه پذیرش:

آزمون تعیین سطح □، مصاحبه حضوری □، عدم نیاز به آزمون و یا مصاحبه ■ سایر روش ها با ذکر مورد:

جدول ساعت نظری و عملی تک درس:

درصد استاندارد ساعت	درصد	ساعت	
حد اکثر ۳۰ درصد	۱۷/۳	۱۳	نظری
حد اقل ۷۰ درصد	۸۲/۴	۶۲	عملی
۱۰۰	۱۰۰	۷۵	جمع

● مجموع ساعت تک درس حد اقل ۳۰ حد اکثر ۱۰۰ ساعت است.

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

عملی	نظری		نام تک درس: سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)
۶۲	۱۳	ساعت	پیش نیاز/هم‌نیاز: دارد.

الف: هدف درس: آشنایی فرد با کنترل اقدامات اولیه در حوادث، پیشگیری، ایمنی و کنترل در واحدهای صنفی - ارزیابی بحران و تهیه چک لیست و گزارشات مرتبط .

ب: سر فصل آموزشی:				
زمان آموزش (ساعت)		رتوس مطالب و ریز محتوا		ردیف
عملی	نظری	ریز محتوا	رتوس مطالب	
۲	۱	کمک های اولیه در بلایای طبیعی	امداد و کمک های اولیه (تکمیلی)	
۴	۲	امداد و نجات در ارتفاع و عمق		
۴	۲	کار با طناب		
-	۱	اصول حفاظتی و ایمنی	پیشگیری، ایمنی و کنترل در واحدهای صنفی	
۸	۳	ایمنی و حفاظت در واحدهای صنفی		
۶	۲	وسایل حفاظت فردی و کاربرد آنها		
-	۲	نحوه تهیه چک لیست و گزارش ایمنی و حفاظت در واحدهای صنفی	تهیه چک لیست ها و گزارشات ایمنی و حفاظت در واحدهای صنفی	
۸	-	پروژه عملی تهیه چک لیست و گزارشات در واحدهای صنفی مربوطه		
۳۰	-	مانورهای مرتبط با امداد و کمک های اولیه، آزادسازی و حمل مصدوم در واحدهای صنفی.	مانور ۲	۳

ج: منابع درسی :

۱. کلیات بهداشت حرفه ای تألیف ارام تیرگر ۲. کلیات بهداشت حرفه ای تألیف دکتر چوبینه
۱. قانون کار جمهوری اسلامی ایران ۲. قانون تامین اجتماعی ۳. آیین نامه های حفاظت و بهداشت کار
۱. سید رسول حسین بهارنچی ۲. نادر پیرودیان
- انتشارات جهاد دانشگاهی مدیریت بحران
۱. رنجبران محمد، عوامل زیان آور محیط کار، موسسه فرهنگی هنری دیباگران
۱. اصول ایمنی در صنعت و خدمات، شیرازه ارقامی، مصطفی پویا فن اوران ۱۳۸۵

سلامت، ایمنی و محیط زیست (HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

۱. ایمنی و بهداشت حرفه ای از تئوری تا عمل امیر کبیر ۱۳۸۵
۱. آموزش کمکهای اولیه، مزده جلالی و مریم حضرتی تهران، انتشارات دانش
۱. موسسه کار و تامین اجتماعی آیین نامه های حفاظت و بهداشت کار تهران موسسه کار و تامین اجتماعی ۱۳۸۴

د) استانداردهای آموزشی (شرایط آموزشی و یادگیری مطلوب) تک درس: سلامت، ایمنی و محیط زیست

(HSE) در واحدهای صنفی (پیشرفته)

- ۱- ویژگی های مدرس: (درجه علمی - سوابق تخصصی و تجربی):
- حداقل مدرک تحصیلی دانشگاهی، نام رشته/رشته های تحصیلی متجانس: کارشناسی ارشد در یکی از رشته های مهندسی صنایع، بهداشت حرفه ای، بهداشت محیط
- گواهی نامه ها و یا دوره های آموزشی مورد نیاز: سرممیزی یکی از نظام های مدیریتی زیست محیطی یا ایمنی و بهداشت حرفه ای
- حداقل سابقه تدریس مرتبط (به سال): ۱۰ سال
- حداقل سابقه تخصصی در حوزه شغلی مورد نظر (با ذکر حوزه شغلی به سال): ۱۰ سال در سمت هایی مانند مدیر زیست کارخانجات صنعتی، ارایه مشاوره های HSE یا دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و دکترای سابقه تدریس دروس مشابه در دانشگاه ها.
- میزان تسلط به زبان انگلیسی: عالی خوب
- میزان تسلط به رایانه: عالی خوب
- سایر ویژگی ها با ذکر موارد:
۲- مساحت، تجهیزات و وسایل مورد نیاز (براساس کلاس ۲۵ نفره و گروه های آزمایشگاهی و کارگاهی (کار عملی) ۲ نفره)
- مساحت مورد نیاز: ۱- کلاس ۴۰ مترمربع، ۲- آزمایشگاه ۱۰ مترمربع، ۳- کارگاه ۱۰ مترمربع، ۴- عرصه ۱۰ مترمربع، ۵- مزرعه ۱۰ مترمربع و سایر موارد با ذکر نام و مقدار
- فهرست ماشین آلات و تجهیزات، وسایل و امکانات مورد نیاز:
۱- ویدئو پروژکتور و پرده نمایش
۲- Flip Chart
۳- روش تدریس وارانه تک درس: سخنرانی مباحثه ای ، تمرین و تکرار، آزمایشگاهی، کارگاهی ، پژوهشی گروهی ، مطالعه موردی ، بازدید ، فیلم و اسلاید سایر با ذکر مورد.....
۴- نحوه ارزیابی تک درس با توجه به هدف تعریف شده: آزمون کتبی ، آزمون عملی آزمون شفاهی ارایه پروژه ، ارایه نمونه کار و..... سایر روشها با ذکر مورد.....

ضمائم

مشخصات تهیه کننده برنامه

الف: مرکز / موسسه تهیه کننده برنامه:

نام مرکز / موسسه تهیه کننده برنامه	نشانی، تلفن، پست الکترونیکی
اتاق اصناف تهران و مرکز آموزش علمی کاربردی اتحادیه صنف نالارهای پذیرایی	نشانی: میدان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از چهارراه فرصت، نرسیده به نصرت، نبش کوچه بهروزی پلاک ۱۱۰۰ تلفن: ۶۶۹۰۰۶۹۱ آدرس پست الکترونیکی:

ب: اعضای گروه تدوین کننده برنامه:

نام و نام خانوادگی اعضای گروه تدوین کننده	مدرک تحصیلی	تلفن	پست الکترونیکی
مهر دادنجفی	کارشناسی ارشد		
غفار آرام فر	کارشناسی ارشد		
نیلوفر مهدیخانلو	کارشناسی ارشد		
امیر مسعود ادیبان	دانشجوی دکتری		
غلامعباس امینی	کارشناسی ارشد		

